

อัญชลี ลิทธิชัยรัตน์, สิริภัสสร ชื่นอารมณ, อุบลรัตน์ วาจรต, ตรียา ศาลางาม, รวิพร เสาร์อินทร์, ปาจารย์ อักษรนิธย์,
ระพีพงศ์ สุวรรณไชยมาตย์

ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญประจำสัปดาห์ที่ 8 ระหว่างวันที่ 23-29 กุมภาพันธ์ 2563 ทีมตระหนักรู้สถานการณ์
กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคไข้กาฬหลังแอ่น จังหวัดสงขลา จากการค้นหาผู้ป่วย
ในพื้นที่เพิ่มเติมกรณีผู้เสียชีวิตยืนยันโรคไข้กาฬหลังแอ่นเมื่อวันที่
13 กุมภาพันธ์ 2563 พบผู้ป่วยยืนยันไข้กาฬหลังแอ่น อายุ 54 ปี
อยู่ที่ตำบลควนลัง อำเภอกงหรา จังหวัดสงขลา อาศัยอยู่บ้าน
เดียวกันกับผู้เสียชีวิตด้วยโรคไข้กาฬหลังแอ่นซึ่งมีความสัมพันธ์
เป็นหลาน มีโรคประจำตัว คือ โรคเบาหวานและโรคหัวใจ เริ่มป่วย
วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2563 ด้วยอาการไข้ต่ำ ไอแห้ง มีน้ำมูก ไม่ได้ไป
รักษาที่ใด รับประทานยาลดไข้เองที่บ้าน วันที่ 13 กุมภาพันธ์
2563 มีไข้สูง ปวดศีรษะ ไอมากขึ้น วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2563
(เวลา 01.50 น.) มีไข้สูง หนาวสั่น หายใจเหนื่อย ไปตรวจที่
โรงพยาบาลหาดใหญ่ แผนกฉุกเฉิน แรกได้รับสัญญาณชีพ อุณหภูมิ
ร่างกาย 39.6 องศาเซลเซียส ความดันโลหิต 174/94 มิลลิเมตร
ปรอท ชีพจร 119 ครั้ง/นาที การหายใจ 22 ครั้ง/นาที แพทย์
วินิจฉัยสงสัยปอดอักเสบ และได้เจาะเลือดเพื่อเพาะเชื้อ ผลการ
ตรวจทางห้องปฏิบัติการพบระดับน้ำตาลในเลือด 209 มิลลิกรัม
เปอร์เซ็นต์ ผลการตรวจความสมบูรณ์ของเม็ดเลือดพบเกล็ดเลือด
328,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ปริมาณเม็ดเลือดแดงอัดแน่น
ร้อยละ 33.4 เม็ดเลือดขาว 19,460 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร
เป็นชนิดนิวโทรฟิลร้อยละ 86 ลิมโฟไซต์ร้อยละ 10 อีโอซิโนฟิล
ร้อยละ 1 โมโนไซต์ร้อยละ 3 ประวัติการรักษา แพทย์พิจารณาให้
สารน้ำและยา Ceftriaxone 2 กรัมทางหลอดเลือด หลังสังเกต
อาการที่แผนกฉุกเฉินผู้ป่วยอาการดี แพทย์ให้กลับบ้านได้ โดยนัด
พบแพทย์อายุรกรรม 17 กุมภาพันธ์ 2563 และให้ยากลับไป
รับประทานที่บ้าน ดังนี้ Doxycycline 100 มิลลิกรัม
รับประทานเข้าเย็น เป็นเวลา 7 วัน และ Augmentin 1 กรัม
รับประทานเข้าเย็น เป็นเวลา 7 วัน วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2563
ผู้ป่วยไม่ได้มาพบแพทย์ตามนัด ทีมสอบสวนโรคได้เก็บตัวอย่าง
Nasopharyngeal swab ของผู้ป่วยเมื่อสัปดาห์ก่อน ขณะนั้นผู้ป่วย

ไม่มีไข้ และให้กินยา Ciprofloxacin 500 มิลลิกรัม 1 เม็ด ผล
Nasopharyngeal swab ไม่พบเชื้อ ต่อมาวันที่ 18 กุมภาพันธ์
2563 ผลเพาะเชื้อจากเลือด พบ *Nisseria meningitidis* วันที่
24 กุมภาพันธ์ 2563 ผู้ป่วยมาพบแพทย์เพื่อรับยาโรคประจำตัว
ตามนัด ไม่มีไข้ อาการทั่วไปสบายดี

การดำเนินการ ทีมสอบสวนโรคได้ทำ Nasopharyngeal
swab และจ่ายยาปฏิชีวนะในผู้สัมผัสใกล้ชิดร่วมบ้าน/โรงเรียน/ใน
ชุมชน รวมทั้งหมด 22 ราย จากการตรวจ Nasopharyngeal
swab ในผู้สัมผัสใกล้ชิด และบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาล
หาดใหญ่ที่สัมผัสใกล้ชิดกับหลานชายที่เสียชีวิตและผู้ป่วย รวม
ทั้งสิ้นจำนวน 55 คน เป็นแพทย์ 15 คน พยาบาล 24 คน และ
บุคลากรอื่น ๆ 16 คน ผลตรวจไม่พบเชื้อไข้กาฬหลังแอ่น ทุกคน
ได้รับยาปฏิชีวนะจากงานควบคุมป้องกันการติดเชื้อของ
โรงพยาบาล ขณะนี้ยังอยู่ในช่วงเฝ้าระวังโรคในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

**2. สงสัยการระบาดเป็นกลุ่มก้อนของโรคไข้หวัดใหญ่ใน
เรือนจำ จังหวัดอุดรธานี** พบผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ใน
เรือนจำแห่งหนึ่ง อ.เมือง จ.อุดรธานี จำนวนทั้งสิ้น 27 ราย โดย
ทั้งหมดเป็นผู้ต้องขังชายทั้งหมด และเป็นผู้ต้องขังที่รับเข้ามาใหม่
ในแดน 1 โดยผู้ป่วยกลุ่มแรกจำนวน 16 ราย เข้ารับการรักษาที่
สถานพยาบาลในเรือนจำ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 ส่วนใหญ่มี
อาการไข้สูง ไอ เจ็บคอ และปวดกล้ามเนื้อ เบื้องต้นเจ้าหน้าที่
สถานพยาบาลในเรือนจำได้ดำเนินการแยกกักโรคไว้ที่
สถานพยาบาลและให้การรักษตามอาการ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ
ในการเฝ้าระวัง และตรวจคัดกรองผู้ต้องขังทุกคนเพิ่มเติม กำหนด
นิยามโรค คือ มีไข้ 38 องศาเซลเซียสขึ้นไป ร่วมกับอาการไอหรือ
เจ็บคอ พบว่ามีผู้ป่วยเพิ่มเติมอีก 11 ราย รวมทั้งสิ้น 27 ราย และ
ได้เฝ้าระวังต่อเนื่อง สถานพยาบาลได้ประสานโรงพยาบาลอุดรธานี
และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานีเข้ามาสอบสวนโรค
เพิ่มเติม และได้ส่งตรวจ Nasopharyngeal swab จำนวน 5 ราย

พบเชื้อใช้หัตถ์ใหญ่สายพันธุ์เอ จำนวน 3 ราย ไม่มีผู้ต้องขังรายใด รวมถึงเจ้าหน้าที่เรือนจำที่มีประวัติเดินทางไปพื้นที่ที่มีการระบาดของ COVID-19 นอกเรือนจำ และจะประสานทีมสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ปัจจุบันมีผู้ป่วยสะสม จำนวน 60 ราย รักษาหายแล้ว จำนวน 24 ราย แยกการควบคุมไว้สถานพยาบาล จำนวน 36 ราย สิ่งที่กำลังดำเนินการไปแล้ว คือ การคัดกรอง เฝ้าระวัง ตามมาตรการป้องกันและควบคุมโรคระบาดในเรือนจำ ประสาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานีและโรงพยาบาลอุดรธานีเข้ามาสอบสวนโรคและสนับสนุนยาและเวชภัณฑ์

3. การประเมินความเสี่ยงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จากสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ในประเทศไทย ณ วันที่ 1 มีนาคม 2563 มีผู้ป่วยสะสม 42 ราย เสียชีวิต 1 ราย อยู่ระหว่างการรักษา 11 ราย มีอาการรุนแรง 1 ราย หายป่วยแล้ว 30 ราย มีผู้ป่วยเฝ้าระวัง 2,954 ราย โดยสถานการณ์ขณะนี้การระบาดอยู่ในระดับที่ 2 อย่างไรก็ตามกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็พยายามอย่างเต็มที่ที่จะจำกัดการแพร่กระจายของโรค ไม่ให้การระบาดเข้าสู่ระยะที่ 3 หรือเข้าสู่ระยะที่ 3 ซ้ำที่สุด ผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูง คือ ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

นอกจากนั้นสถานการณ์ของโรค COVID-19 มีการแพร่ระบาดไปในหลายประเทศ ทั้งในยุโรป และตะวันออกกลาง ในช่วงนี้จึงขอให้ประชาชนโดยเฉพาะผู้ที่มีโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง มีการป้องกันตนเองตามคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก ได้แก่ หลีกเลี่ยงการอยู่ในที่ที่มีคนหมู่มากและแออัด โดยเฉพาะในสถานที่ที่เป็นระบบปิด ควรเว้นระยะห่างจากผู้ที่มีอาการสงสัยเป็น COVID-19 หรือผู้ที่มีอาการโรคในระบบทางเดินหายใจ เช่น ผู้ที่มีอาการไอ หรือจาม ควรอยู่ห่างอย่างน้อย 1 เมตร ล้างมือเพื่อสุขอนามัยที่ดีเสมอ โดยหากมือไม่มีคราบสกปรกให้ใช้เจลล้างมือที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ กรณีที่มีมือมีคราบสกปรกให้ใช้สบู่และน้ำในการล้างมือ หากมีอาการไอหรือจาม ให้ปิดปากและจมูกโดยการงอข้อศอก หรือใช้กระดาษชำระ จากนั้นให้ทั้งกระดาษพันที่และล้างมือให้สะอาด ห้ามไม่ให้ผู้อื่นจับจมูกและปาก สวมใส่หน้ากากอนามัยทางการแพทย์เสมอ ในช่วงนี้ควรหลีกเลี่ยงการเดินทางไปต่างประเทศที่มีการระบาด งดการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีคนอยู่มาก และหลีกเลี่ยงมาจากการพื้นที่ที่มีการระบาด ควรสังเกตอาการ วัดไข้ด้วยปรอทด้วยตนเองทุกวันจนครบ 14 วัน งดการออกไปในที่สาธารณะโดยไม่จำเป็น งดการใช้ของใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น หากมีไข้ ไอ และหายใจลำบาก ควรเข้ารับการรักษาทางการแพทย์ให้เร็วที่สุด หรือปฏิบัติตาม ขั้นตอนมาตรฐานในพื้นที่นั้น ๆ หากมีไข้เกิน

37.5 องศาเซลเซียส ไอ หรือหายใจลำบาก ให้รีบไปโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุดเพื่อรับการตรวจรักษาแต่เนิ่น ๆ พร้อมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางย้อนหลัง 14 วัน ก่อนที่จะมีอาการดังกล่าว สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สายด่วน กรมควบคุมโรค โทร 1422

สถานการณ์ต่างประเทศ

สถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ทั่วโลก

วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2563 มีรายงานการระบาดของ COVID-19 จากสาธารณรัฐประชาชนจีนไปยังพื้นที่ส่วนอื่นของโลก สาธารณรัฐประชาชนจีนมีผู้ป่วยได้รับเชื้อมาจากนอกประเทศเป็นครั้งแรก เป็นผู้เดินทางที่มาจากอิหร่านถึงเซี่ยงไฮ้ในเที่ยวบิน Aeroflot ณ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2563 สาธารณรัฐประชาชนจีนมีรายงานผู้ป่วยใหม่ 433 ราย รวมทั้งหมด 78,497 ราย ผู้เสียชีวิต 29 ราย (ทั้งหมด 2,744 ราย) ลดลงอย่างมากในรายงานการเสียชีวิตรายวันครั้งก่อน ๆ

สาธารณรัฐเกาหลี มีรายงานผู้ป่วยเพิ่มจากวันก่อนหน้า 505 ราย รวมผู้ป่วยสะสม 1,766 ราย ผู้เสียชีวิตอีก 1 ราย เพิ่มเป็นผู้เสียชีวิตสะสม 13 ราย ในภาพรวมของผู้ป่วยเกาหลี 1,595 รายแรก (ร้อยละ 52.9) เกี่ยวข้องกับโบสถ์ Shincheonji Church of Jesus และกลุ่มผู้ป่วยที่ Qingdao University Hospital ทั้งนี้รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลี ได้เปิดตัวการตรวจสุขภาพและทดสอบ COVID-19 แบบ drive-through ในบางพื้นที่ เจ้าหน้าที่ระบุว่า drive-through สามารถลดเวลาในการทดสอบลงได้หนึ่งในสาม และลดความเสี่ยงของการติดเชื้อโดยหลีกเลี่ยงการตรวจที่สถานพยาบาลเป็นเวลานาน นอกจากนี้สหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเกาหลี ได้เลื่อนการฝึกซ้อมทางทหารเนื่องจากกังวลเกี่ยวกับ COVID-19 ปัจจุบันมีรายงานการติดเชื้อ 25 รายในกองทหารสาธารณรัฐเกาหลี และ 1 ราย เป็นทหารของสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นมีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอีก 23 ราย รวมเป็น 191 ราย แม้จะมี ในจำนวนผู้ป่วยยืนยันรายใหม่เป็นเจ้าหน้าที่ 1 ราย ในศูนย์กักกัน Yokohama ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้โดยสารเรือสำราญ Diamond Princess ผู้ป่วยรายใหม่ 15 ราย มาจาก Hokkaido และมาจาก Gifu, Ishikawa, Kanagawa, Tokyo, Osaka, and Nagoya นอกจากนี้วันนี้ญี่ปุ่นประกาศปิดโรงเรียนทั้งหมด (โรงเรียนอนุบาลถึงมัธยมปลาย) จนถึงเดือนเมษายน สิงคโปร์พบผู้ป่วยเพิ่มอีก 3 ราย รวมเป็น 96 ราย ผู้ป่วย 2 รายเชื่อมโยงกับผู้ป่วยก่อนหน้านี้

ในทวีปยุโรป พบการระบาดในอิตาลีขยายวงกว้างมากขึ้น รวมเป็น 650 ราย ประเทศอีก 7 ประเทศ ในจำนวนนี้ 4 ประเทศมีรายงานพบผู้ป่วยรายแรกที่เชื่อมโยงกับอิตาลี ได้แก่ เคนมาร์ก,

มาซิโดเนียเหนือ, เนเธอร์แลนด์ และโรมาเนีย นอกจากนี้อีก 3 ประเทศ มีรายงานผู้ป่วยรายแรกที่เชื่อมโยงกับประเทศอื่น นอร์เวย์ พบผู้ป่วยรายแรกเกี่ยวข้องกับผู้เดินทางจากจีน เอสโตเนียมีรายงานผู้ป่วยรายแรกที่เกี่ยวข้องกับพลเมืองอิหร่านที่เดินทางโดยรถบัสผ่านลัตเวีย และจอร์เจียมีรายงานผู้ป่วยรายแรกเป็นพลเมืองที่เดินทางมาจากอิหร่านและข้ามชายแดนมาจากอาเซอร์ไบจาน

ประเทศอื่น ๆ ในยุโรปที่ได้รับผลกระทบก่อนหน้านี้ ก็มีรายงานพบการติดเชื้อเพิ่มขึ้น ได้แก่ ฝรั่งเศส เพิ่มขึ้นจาก 18 ราย เป็น 38 ราย ส่วนใหญ่เป็นผู้สัมผัสของผู้ป่วยก่อนหน้านี้ มีรายงานผู้เสียชีวิต 2 ราย สวิตเซอร์แลนด์ รายงานผู้ป่วยเพิ่มอีก 3 ราย

ผู้ป่วย 1 รายเกี่ยวข้องกับผู้ป่วยในเจนีวาที่เดินทางไปยังเมืองมิลานของอิตาลี และอีก 2 ราย จากแคว้น Grisons ทางตะวันออกของประเทศ ที่ไม่ได้ระบุการสัมผัสผู้ป่วย กรีซ มีผู้ป่วยยืนยันเพิ่มเป็นรายที่ 2 เป็นลูกของผู้ป่วยยืนยันรายแรก สหราชอาณาจักร มีรายงานผู้ป่วยใหม่ 2 ราย รวมผู้ป่วยที่ติดเชื้อในอิตาลี และอีก 1 รายที่ติดเชื้อไวรัสที่เกาะเตเนริเฟของสเปน จำนวนผู้ป่วยรวมทั้งหมดของประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 15 ราย สเปน มีรายงานผู้ป่วยที่รับเชื้อในประเทศเป็นครั้งแรกในวันนี้ และรายงานอย่างน้อย 2 ราย ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับมิลานทำให้จำนวนผู้ป่วยทั้งหมดเพิ่มขึ้นเป็น 17 ราย

รายงานโรค
ที่ต้องเฝ้าระวัง

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 8

Reported cases of diseases under surveillance 506, 8th week

✉ sget506@yahoo.com

กลุ่มสารสนเทศทางระบาดวิทยา กองระบาดวิทยา

Epidemiological informatics unit, Division of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2562 สัปดาห์ที่ 8

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 8th week 2019

Disease	2020				Case* (Current 4 week)	Mean** (2015-2019)	Cumulative	
	Week 5	Week 6	Week 7	Week 8			2020	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	0	0	0	4	0	0
Influenza	10383	7256	4843	1724	24206	16804	76723	2
Meningococcal Meningitis	1	2	0	0	3	1	4	1
Measles	51	48	36	8	143	287	483	0
Diphtheria	0	0	0	0	0	1	0	0
Pertussis	1	1	0	1	3	4	11	0
Pneumonia (Admitted)	6058	5404	4112	1720	17294	20889	46836	20
Leptospirosis	18	12	16	4	50	135	167	2
Hand, foot and mouth disease	447	397	306	94	1244	3423	3568	0
Total D.H.F.	628	527	394	96	1645	3298	5371	3

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานamay กรุงเทพมหานคร และ กองระบาดวิทยา รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" ไม่ใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)

https://wesr.boe.moph.go.th/wesr_new/

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ ปีที่ 51 ฉบับที่ 8 : 6 มีนาคม 2563

123